

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Valg af 15 Medlemmer til et Udvalg angaaende Forslag til Lov om Foranstaltninger til Oprettelse af en Dampfærgeforbindelse mellem Gedser og Warnemünde.

Paa Formandens Forslag valgtes: *J. C. Christensen, C. Hage, Krabbe, Alberti, Bluhme, Bønløkke, H. Madsen, A. Thomsen, L. Jensen, R. Claussen, Børdam, Sloth, N. Andersen, Hammerich og J. Jensen* (Kjøbenhavns 10de Valgkreds).

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om tvungen Afgivelse af Vejmateriale til Anlæg og Vedligeholdelse af offentlige Veje og Gangstier samt Jærnbaner.

(Lovforslaget se Tillæg A., Sp. 2747.)

A. Jensen: Som Indledning til denne Forhandling skal jeg tillade mig at begynde med at udtale en Tak til den højtærede Indenrigsminister for, at dette Lovforslag er blevet fremsat her i Tinget. Det af mig i Fjor fremsatte Lovforslag om samme Emne blev, som bekendt, med en her i Tinget enstemmig vedtagen Dagsorden, henvist til Ministeren med Opfordring til at udarbejde og fremlægge her i Tinget et Lovforslag paa Grundlag af de i mit Lovforslag indeholdte Grundsætninger, hvilket Ministeren lovede at fremsætte, dog med fornøden Reservation. Om dette her foreliggende Lovforslag skal jeg kun sige, at det er en fuldtud loyal Opfyldelse af dette Løfte, idet de Grundtanker, som findes i dette Lovforslag, ere ganske de samme som fandtes i det private Forslag, som i Fjor blev fremlagt her i Tinget. Disse Grundtanker ere to. For det første dette, at der gives Sognekommunerne Ret til at ekspropriere Vejfyld til Biveje ganske i samme Udstrækning, som det hidtil har været tilladt Amtskommunerne og Jærnbanebestyrelsen, det vil sige, det tillades dem at ekspropriere alt Vejfyld, ogsaa Sten, som det hidtil ikke har været tilladt Sognekommunerne at ekspropriere til deres Biveje. Den anden Grundsætning, som er nedlagt i dette Lovforslag, og som var nedlagt i det private fra i Fjor, er, at der skal gives Ejerne fuldstændig Erstatning for de afleverede Genstande, saaledes at Grundlovens Bud i § 82 om, at ingen er pligtig

til at afstaa noget af sin Ejendom uden mod fuldstændig Erstatning, sker Fyldest, hvilket hidtil ikke har været Tilfældet paa dette Omraade. Med Hensyn til denne sidste Grundsætning kan det ganske vist siges, at der vil blive nogle Kommuner i Landet, for hvem det maaske vil blive dyrere at vedligeholde deres Biveje, men efter hvad der er oplyst i Anmærkningerne, har dette Lovforslag, inden det kom her til Tinget, af Ministeren været udsendt til de forskellige Amtsraad, og det bemærkes udtrykkelig i Anmærkningerne, at langt det største Antal af Amtsraadene har erklæret sig enigt med de Grundsætninger, som findes i Lovforslaget. Dette synes mig at være en Borgen for, at det dog ikke bliver særlig mange Kommuner, der ville føle sig brøstholdne ved Lovforslaget. Det er derfor et Spørgsmaal, om man af Hensyn til Kommunerne skal foretrække ikke at tage Hensyn til Grundlovens klare Ord, eller om man skal tage Hensyn til, hvad der er Ret og Retfærdighed, hvilket netop er at tage Hensyn til Grundlovens Bud om, at vedkommende skal have fuld Erstatning for den Ejendom, som han maa afstaa, hvor Almenvellet kræver det — Lovforslaget har desuden ogsaa sin store Betydning som Kodifikation af de Bestemmelser, der gælder for Ekspropriation af saadanne Ting. Disse Regler have vi nemlig hidtil haft spredte paa mange forskellige Steder i Love og Anordninger; de have været vanskelige at finde, vanskelige at forstaa og kunne blive Genstand for megen Fortolkning. Lovforslaget er klart ogsaa, for saa vidt angaar dets Regel i § 5 om, hvorledes Erstatningen, Værdisættelsen skal bestemmes.

Idet jeg saaledes anbefaler Forslaget, har jeg ikke mange kritiske Bemærkninger at gøre, men jeg maa dog maaske gøre opmærksom paa ganske enkelte Punkter. Jeg finder det saaledes meget rigtigt, at der i Lovforslagets § 1 er optaget Begrebet „Gangsti“, der ingen Steder før har været omtalt i Lovgivningen angaaende dette Emne. Man har jo de kendte Skole- og Kirkestier, der skulle holdes ved lige af Kommunerne som udlagte offentlige Stier; og det er derfor ret rimeligt, at der for disse gælder de samme Bestemmelser som for Landeveje. Dog er det et Spørgsmaal, om de Gangstier, som findes i Nærheden af Købstæderne langs Landevejene som Promenadestier, skulle komme ind herunder; det er jeg ikke saa sikker paa. Saa staar der endvidere i § 1 nogle Bestemmelser om de Steder, hvorfra det er